

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

07 martie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Nicolae Gordilă,
Judecători Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, împotriva sentinței Judecătoriei Hîncești din 02 iunie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, în privința inculpatului

Gabură Valeriu XXXXX, născut la
XX XXXXX XXXX în. s. XXXXX, r-nul XXXXX, locuitor
al mun. XXXXX, str. XXXXX XX, ap. XX, cetățean al R.
Moldova, anterior condamnat prin:

1) sentința Judecătoriei Hîncești din
05.08.2008 și decizia CSJ din 15.10.2009, în baza art.
186 alin. (4), 208 alin. (3) lit. b), 84 alin. (1) Cod penal
la 15 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa
funcții de răspundere în cadrul MAI pe un termen de 5
ani.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 24.11.2016 – 02.06.2017,
instanța de apel: 12.07.2017 – 08.11.2017,
instanța de recurs: 30.01.2018 – 07.03.2018.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hîncești din 02 iunie 2017, Gabură Valeriu a fost achitat de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

2. Instanța de fond a constatat că inculpatul Gabură V. se învinuiește că **în perioada anilor 2013-2015**, în repetate cazuri, data nefiind stabilită, aflându-se în condiția locuirii separate cu fiul său Gabură G., a.n. XXXX și fiica XXXX X., a.n. XXXX, cu care este membru de familie, conform prevederilor art. 133¹ Cod penal, venind în vizită la copii și fosta soție Gabură T., la domiciliul situat în s. XXXX, r-nul XXXX, în prezența copiilor, o agresa fizic și psihic pe Gabură T., manifestând față de aceasta un comportament brutal, abuziv și agresiv, exprimând cuvinte injurioase, intimidări, insultări, amenințări că-i va lăsa fără casă și vor ajunge pe drumuri, că va distruge casa prin explozie, curmându-le viața, acțiuni prin care **a provocat** lui Gabură G. și XXXX X. **suferințe psihice**, exprimate prin stări psihoemoționale determinate de situațiile de fapt, percepând amenințările ca fiind serioase și posibil reale, având în vedere antecedentele penale ale tatălui lor.

Acțiunile inculpatului au fost încadrate de către organul de urmărire penală în baza **art. 201¹ alin. (2) lit. a** Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea sau inacțiunea intenționată, **manifestată verbal**, comisă de un membru al familiei asupra a doi membri ai familiei, care **a provocat suferință psihică și prejudiciu moral**.

În ședința de judecată, prin ordonanța din 08.09.2017, procurorul a modificat învinuirea în legătură cu modificările efectuate la art. 201¹ Cod penal prin Legea nr. 196 din 28.07.2016, în vigoare din 16.09.2017, fiindu-i incriminat inculpatului Gabură V. că, fiind membru de familie cu fiul Gabură G., a.n. XX, și fiica XXXX X., a.n. XXXX, în perioada de după eliberare din Penitenciarul nr. 13 Chișinău, **decembrie 2013 – decembrie 2015**, aflându-se inițial în condiția de conlocuire cu copiii săi în s. XXXX, r-nul XXXXX, apoi și în condiția de locuire separată, acționând **în scopul impunerii voinței sale și a controlului personal asupra copiilor**, i-a intimidat prin comportamentul său brutal, abuziv și agresiv și exprimându-se în limbajul specific persoanelor private de libertate (jargoane), cuvinte injurioase și insultări, amenințări că-i va lăsa fără casă și vor ajunge pe drumuri și în închisoare, s-a implicat în viața lor personală, manipulându-i și șantajându-i emoțional, oriunde s-ar afla și orice ar face, obligându-i să se supună doar cerințelor lui, fără a ține cont de părerea și doleanțele copiilor, acțiuni care prin conținutul lor, au cauzat victimelor stări de tensiune, consecințe psihologice și emoționale grave pe termen lung.

Acuzatorul a încadrat acțiunile inculpatului în baza **art. 201¹ alin. (2) lit. a** Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea și inacțiunea intenționată, comisă de un membru al familiei asupra a doi membri ai familiei, manifestată prin **intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei**.

Instanța a reținut că inculpatul nu a recunoscut vina și a declarat că, revenind acasă după ce a executat o pedeapsă de 7 ani închisoare, în urma provocărilor inițiate de fosta soție, i s-a cerut să părăsească casa. A încercat să discute cu ea, indicând dreptul său asupra locuinței, apoi a depus o acțiune în instanța de judecată privind declararea nulității actului de înstrăinare a locuinței comune, ce le aparținea în devălmășie. Ca reacție, fosta soție a sesizat instanțele, invocând acțiuni de violență din partea lui.

Partea vătămată Gabură G. a relatat că tatăl său nu prea s-a aflat acasă. Nu consideră că acțiunile acestuia se încadrează în violență în familie și nu a dorit să se ajungă până aici. Tatăl său este un tiran și îl șantajează permanent. Personal nu a văzut ca inculpatul să o lovească pe mama sa și nici pe el nu l-a lovit. Acesta îi amenința și era agresiv.

Martorul Gabură T. a indicat că a fost căsătorită cu inculpatul în perioada 1992-1998, apoi până în anul 2006 s-au aflat în relații de concubinaj. În perioada 2006-2013 inculpatul s-a aflat în detenție, iar după ce s-a eliberat nu au mai locuit împreună. Nu le-a interzis copiilor să-l viziteze. Ulterior, i-a permis inculpatului să locuiască la ei, pentru a fi aproape de copii. Deseori, inculpatul consuma alcool cu prietenii cu care s-a aflat în detenție și care îl vizitau permanent, provoca certuri, o lovea, dar nu l-a denunțat pentru a nu-i crea probleme. În anul 2014 a vândut casa, iar cu banii primiți a achitat serviciile avocaților inculpatului or, nu a crezut că după ce se va elibera din detenție acesta se va purta urât cu ei.

Totodată, instanța a concluzionat că vinovăția inculpatului nu a fost dovedită, acesta urmând a fi achitat deoarece nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Potrivit art. 325 alin. (1) Cod de procedură penală, judecarea cauzei se efectuează numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu, iar conform art. 385 alin. (1) Cod de procedură penală, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează chestiunea dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul.

Astfel, fiind cercetate declarațiile părților vătămate și ale martorilor, precum și materialele anexate la dosar, învinuirea înaintată inculpatului în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea și inacțiunea intenționată, comisă de un membru al familiei asupra a doi membri ai familiei, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei, nu și-a găsit confirmare.

Probele administrate nu dovedesc vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate, concluzia despre vinovăția acestuia fiind axată preponderent pe declarațiile părților vătămate, ale martorilor Gabură T. și Petrov Z.

Dar, în declarațiile părților vătămate și ale martorilor au fost constatate contradicții esențiale, care resping veridicitatea lor integrală, astfel că aceste probe nu sunt directe și categorice, fiind incerte, de probabilitate și presupunere.

Mai mult, inculpatul cu Gabură T. și Petrov Z. sunt în relații tensionate, aflându-se în proces de judecată.

Conform declarațiilor participanților la proces, inculpatul nu a locuit cu fosta soție și cu copiii din 11.01.2014, când s-a mutat cu traiul în mun. Chișinău, nefiind prezentate probe care ar demonstra acțiunea și inacțiunea intenționată, manifestată prin intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimelor de către tatăl său, odată ce aceștia nu au locuit împreună.

În același timp, nu a fost probat faptul că inculpatul s-a implicat în viața personală a copiilor săi, manipulându-i și șantajându-i emoțional, obligându-i să se supună doar cerințelor lui, iar declarațiile unei părți vătămate că acesta se implica până și în viața lui sexuală sunt irelevante or, ține de obligația părintelui să îndrume și să insufle regulile de bună conduită copiilor săi.

La fel, nu pot fi reținute în calitate de probă, declarațiile părții vătămate minore XXXXX X., CD-ul cu înregistrarea declarațiilor ei fiind deteriorat până la transmiterea în instanță.

Prin urmare, învinuirea înaintată inculpatului nu este întemeiată pe probe directe, care i-ar confirma vinovăția, iar potrivit art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșire a infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate se interpretează în favoarea inculpatului.

Astfel, în conformitate cu principiul prezumției nevinovăției, fiind cercetate toate probele administrate, inculpatul urmează a fi achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii, nefiind prezentate suficiente probe care ar demonstra vinovăția acestuia.

Totodată, conform principiului contradictorialității în procesul penal, reglementat de art. 24 Cod de procedură penală, urmărirea penală, apărarea și judecarea cauzei sunt separate și se efectuează de diferite organe și persoane. Instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii, iar în conformitate cu art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor îi revine procurorului. În baza principiului contradictorialității în procesul penal, principiu unanim recunoscut și susținut de jurisprudența CtEDO, sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, funcția acuzării fiind pusă în seama procurorului.

CtEDO, în hotărârea *Capean vs Belgia* din 13.01.2005, a constatat că în domeniul penal problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al art. 6.2 și e obligatoriu, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării.

Nerespectarea jurisprudenței CtEDO și încălcarea prevederilor art. 24, 26 Cod de procedură penală care îl obligă pe acuzatorul de stat să prezinte în ședința de judecată anumite probe în susținerea acuzațiilor penale aduse inculpatului, urmează a fi apreciată ca nesusținerea acuzațiilor penale în privința inculpatului în cadrul examinării apelului declarat împotriva sentinței, iar ignorarea acestor prevederi lezează dreptul inculpatului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din CEDO.

Circumstanțele constatate denotă că inculpatul urmează a fi achitat.

În același timp, potrivit art. 66 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, învinuitul, inculpatul are dreptul să știe pentru ce faptă este învinuit. Acesta urmează să fie informat asupra naturii și cauzei acuzației aduse împotriva sa. Or, nefiind informată corect referitor la învinuirea adusă, persoana este lipsită de dreptul de a-și asigura posibilitatea pregătirii și exercitării apărării, fiind afectate grav principiile generale ale procesului penal - asigurarea dreptului la apărare prevăzut la art. 17 Cod de procedură penală și principiul contradictorialității în procesul penal prevăzut la art. 24 Cod de procedură penală.

Conform art. 297 Cod de procedură penală, rechizitoriul este actul de sesizare a instanței de judecată, care se întocmește după prezentarea materialelor de urmărire penală.

Rigurozitatea dispozițiilor legale privind sesizarea instanței impune ca învinuirea să fie clară, concretă și previzibilă, instanța de judecată având obligația să se pronunțe asupra faptei reținute în sarcina inculpatului în limitele determinate de rechizitoriu.

Or, ordonanța de punere sub învinuire și rechizitoriul, întocmite de procuror în faza de urmărire penală, cât și ordonanța de modificare a învinuirii în instanța de judecată sunt insuficient motivate sub aspectul informării cu privire la învinuirea înaintată. Acestea conțin expresii vagi și neclare că Gabură V., fiind membru de familie cu fiul Gabură G. și fiica XXXX X., în perioada de după eliberarea sa din Penitenciarul nr. 13 Chișinău, decembrie 2013 – decembrie 2015, aflându-se inițial în condiția de conlocuire cu copiii săi în s. XXXX, r-nul XXXX, apoi și în condiția de locuire separată, acționând în scopul supunerii voinței sale și a controlului personal asupra copiilor, i-a intimidat prin comportamentul său brutal, abuziv și agresiv și exprimându-se în limbajul specific persoanelor private de libertate (jargoane), cuvinte injurioase și insultări, amenințări că-i va lăsa fără casă și vor ajunge pe drumuri și în închisoare, s-a implicat în viața lor personală, manipulându-i și șantajându-i emoțional, oriunde s-ar afla și orice ar face, obligându-i să se supună doar cerințelor lui, fără a ține cont de părerea și doleanțele copiilor, acțiuni care prin conținutul lor, au cauzat victimelor stări de tensiune, consecințe psihologice și emoționale grave pe termen lung.

Or, organul de urmărire penală a încălcat prevederile art. 281 Cod de procedură penală, înaintând inculpatului o învinuire neclară, neconcretă, neprecisă, ce contravine principiului legalității prevăzut de art. 7 Cod de procedură penală, principiului asigurării dreptului la apărare stipulat în art. 17 Cod de procedură penală, precum și art. 23, 26 din Constituție și art. 6 alin. (3) lit. a) din CEDO, care prevăd că orice persoană acuzată de o infracțiune are ca minim dreptul să fie informată, în cel mai scurt timp, într-o limbă pe care o înțelege și de o manieră detaliată asupra naturii și cauzei acuzării împotriva sa.

Dispozițiile din actele procesuale întocmite de acuzare, relatează în mod general, fără a concretiza și analiza esența învinuirii.

Astfel, se atestă absența unui raționament juridic logic și coerent, consecința directă și imediată fiind aceea a negării în substanță a echității procedurilor pentru inculpați. Acuzațiile formulate și rechizitoriul erodează însuși baza noțiunii de drept la apărare, care devine un drept teoretic și iluzoriu și nu unul concret și efectiv, după cum impune jurisprudența CtEDO în materie.

Or, rechizitoriul și ordonanța privind modificarea învinuirii în instanța de judecată, nu satisfac exigențele de echitate a procedurilor și nu asigură o informare corectă și legală a inculpatului cu privire la învinuirea formulată.

3. Procurorul în Procuratura raionului Hîncești Natalia Braila, a declarat apel, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 201¹ alin. (2) lit. a), 34, 82 Cod penal la 4 ani închisoare, cu executare.

Apelanta a invocat că instanța de fond ilegal a dispus achitarea inculpatului, pe parcursul cercetării judecătorești fiind ignorate probele acuzării.

Or, acuzarea a prezentat probe verosimile care au elucidat în mod clar circumstanțele cazului și au demonstrat pe deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

3.1. A declarat apel și inculpatul, solicitând casarea parțială a sentinței, *judecarea cauzei în drept, instanța de apel urmând să se expună asupra cererii privind nulitatea ordonanței de pornire a urmăririi penale și ordonanței de punere sub învinuire ca fiind depuse tardiv.*

Apelantul a indicat că sentința instanței de fond, care în limitele competenței s-a expus asupra vinovăției sale, este întemeiată și legală.

Însă, instanța a omis să se expună asupra cererilor în care a invocat erorile de drept admise la desfășurarea urmăririi penale, și anume tardivitatea ordonanței de pornire a urmăririi penale și a ordonanței de punere sub învinuire, care fiind nule, nu mai pot genera efecte juridice și generează principiul fructului pomului otrăvit care, la rândul său, generează nulitatea actelor procedurale emise ulterior și, respectiv, sunt inadmisibile ca probe.

4. Potrivit deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, ambele apeluri au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a statuat că instanța de fond corect a apreciat probele și circumstanțele cauzei, acestea fiind examinate prin prisma utilității și veridicității lor, sub toate aspectele, complet și obiectiv.

În învinuirea inițială, organul de urmărire penală i-a incriminat inculpatului comiterea unor fapte, axându-se pe norma penală în vigoare la acel moment. Ulterior, art. 201¹ Cod penal fiind modificat, acțiunile lui au fost decriminalizate, iar acuzarea, în mod ilegal, a dispus modificarea învinuirii în sensul agravării și incriminându-i alte acțiuni, conform normei modificate. Astfel, inculpatului i-a fost încălcat grav dreptul la apărare, acesta fiind pregătit pentru a se apăra de învinuirea înaintată pentru anumite fapte și, fiindu-i imputate unele acțiuni, care nu și-au găsit confirmare și nu se regăsesc în nouă învinuire înaintată, acuzarea modificând nemijlocit doar norma de drept, fără a modifica și circumstanțele de fapt în care este învinuit inculpatul.

Prin urmare, instanța de fond a constatat în mod justificat că acuzarea nu a prezentat probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar demonstra fapta incriminată inculpatului, probatoriul administrat fiind insuficient pentru a dovedi cert existența faptei infracționale în acțiunile acestuia și fiind admise mai multe omisiuni din partea organului de urmărire penală, care generează menținerea sentinței de achitare a inculpatului.

Astfel, învinuirea este una neconcretă, bazată exclusiv pe presupuneri, pe declarațiile părților vătămate, care nu sunt confirmate prin careva probe.

Or, în instanța de apel, acuzarea a făcut referire și a pledat pentru cercetarea aceluiași declarații ale părților vătămate, martorilor și probelor scrise, care au fost examinate în instanța de fond și puse la baza sentinței de achitare, în instanța de apel nefiind prezentate alte probe noi, iar organul de urmărire penală a acționat unilateral și neobiectiv, nefiind administrate suficiente probe și nefiind efectuate acțiunile procesuale necesare pentru a demonstra existența faptei infracțiunii în acțiunile inculpatului.

În instanța de apel, părțile vătămate au confirmat că nu a fost aplicată violență fizică în privința lor, invocând doar amenințările care le-au afectat psihologic, precum și controlul total din partea inculpatului, afirmații care, însă, nu au fost confirmate prin careva probe.

Potrivit declarațiilor inculpatului, ale părților vătămate și martorul Gabură T., foștii soți se află în litigiu civil privind partajarea averii comune în devălmășie, astfel că afirmațiile părților vătămate rezultă din posibilele certuri apărute la partajarea casei în care au locuit împreună până la condamnarea inculpatului.

Alegațiile părții vătămate Gabură G. și ale martorului Gabură T. că inculpatul i-ar fi aplicat lovituri lui Gabură T., nu au fost confirmate prin careva probe, nefiind înregistrate plângeri în acest sens și lipsind un raport de expertiză care ar constata prezența sau lipsa unor vătămări.

Învinuirea înaintată inculpatului este una vagă, neclară și bazată pe presupuneri. Or, nici părțile vătămate, nici martorii nu au putut să indice cu claritate și exactitate când anume s-au desfășurat acțiunile de violență psihică sau amenințările, partea vătămată Gabură G. invocând doar că inculpatul a spus că va plasa o bombă în casă, martorul Gabură T. relatând același lucru și specificând că a fost lovită și agresată psihic, fără a concretiza circumstanțele și perioada de timp când s-au produs aceste acțiuni.

Mai mult, nici în ordonanța procurorului din 08.02.2017 prin care s-a dispus modificarea învinuirii înaintate inculpatului, nu se regăsesc circumstanțele concrete și perioada de timp în care s-ar fi produs pretinsa infracțiune de violență în familie.

Or, declarațiile părții vătămate Gabură G. și ale martorului Gabură T. urmează a fi analizate prin prisma litigiilor de partajare a averii, apărute între aceștia.

În același timp, raportul de evaluare psihologică a părții vătămate XXXX X. din 23.05.2016, întocmit de Centrul Național de Prevenire a Abuzului față de Copii, deși denotă afecțiuni de nivel psihologic ale acesteia, nu poate impune adoptarea unei concluzii de condamnare a inculpatului, nefiind administrate și alte probe în acest sens, iar fapta incriminată inițial inculpatului fiind ulterior decriminalizată, neconstituind o infracțiune.

Conform art. 8 Cod penal, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

Totodată, solicitarea inculpatului de declararea a nulității ordonanței de pornire a urmăririi penale și a ordonanței de punere sub învinuire este neîntemeiată, fiind formală și convențională, fiind stabilit că aceste acte procedurale au fost supuse controlului de către judecătorul de instrucție.

Prin urmare, exigențele art. 6 CEDO au fost respectate, iar instanța de fond a dat o apreciere corectă probelor administrate, soluționând toate cerințele ce urmează a fi respectate la adoptarea unei sentințe de achitare, fiind emisă o hotărâre legală.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea acestei decizii și dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Recurenta a invocat că instanța de fond, adoptând o sentință de achitare, cât și instanța de apel, menținând o hotărâre neîntemeiată, nu au analizat în cumul

probele administrate, dându-le o apreciere greșită, contrară stării de fapt stabilită de către organul de urmărire penală.

Or, probele administrate dovedesc incontestabil vinovăția inculpatului, aceasta fiind probată prin declarațiile părții vătămate minore XXXX X., ale părții vătămate Gabură G., ale martorilor Gabură T. și Petrov Z., procesul-verbal de consemnare a faptelor din 22.10.2015, informația telefonică făcută de Gabură T. la 02.10.2015, raportul de evaluare psihologică a părții vătămate XXXX X. din 23.05.2016, declarația minorei XXXX X. din 25.05.2016 Direcției de Asistență Socială și Protecția Familiei Hîncești, raportul nr. 613a-2016 de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie a părții vătămate XXXX X. din 13.06.2016, raportul nr. 667a-2016 de expertiză psihiatrico-legală ambulatorie a lui Gabură V. din 03.08.2016.

Declarațiile inculpatului conțin divergențe care nu au fost înlăturate și apreciate în modul convenit de către instanțele de fond și de apel, acestea fiind făcute cu scopul de a evita răspunderea penală.

Instanța de fond nu a dat o apreciere amplă și obiectivă declarațiilor părților vătămate și ale martorilor în coroborare cu raportul de evaluare psihologică, raportul de expertiză psihiatrico-legală, plângerile depuse de Gabură T. și explicațiile participanților la faza incipientă a procesului penal.

Instanța de apel nejustificat a menținut sentința de achitare a inculpatului or, acuzarea a prezentat probe verosimile care au elucidat în mod clar circumstanțele acțiunilor de violență și care dovedesc pe deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii imputate.

În drept, recursul este fondat pe art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția. Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept și clar definite (*pct. 5. din decizie*), se reține că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind infracțiunea incriminată inculpatului în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și a prescripțiilor de

drept material, în baza probelor administrate, acestea fiind motivat apreciate în temeiul prescripțiilor din art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și al coroborării lor, corect dispunând achitarea inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii prevăzute la art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, instanțele indicând clar și argumentat motivele pentru care au respins probele acuzării, instanța de apel pronunțându-se asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat de procuror (*pct. 2.-5. din decizie*).

Or, soluția de achitare a inculpatului de sub învinuirea comiterii infracțiunii imputate și netemeinicia recursului ordinar, coroborează și cu următoarele împrejurări.

Conform art. 8, 9, 10 alin. (2), 14 alin. (1), 113 alin. (1) Cod penal, infracțiunea este o faptă (acțiune sau inacțiune) prejudiciabilă, prevăzută de legea penală, săvârșită cu vinovăție și pasibilă de pedeapsă penală. Caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei. Timpul săvârșirii faptei se consideră timpul când a fost săvârșită acțiunea (inacțiunea) prejudiciabilă, indiferent de timpul survenirii urmărilor. Se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componentei infracțiunii, prevăzute de norma penală. Legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

În această consecutivitate, se atestă că conform rechizitoriului întocmit la **19.09.2016**, inculpatul este învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 201¹ alin. (2) lit. a) Cod penal, ca acțiunea sau inacțiunea intenționată, **manifestată verbal**, comisă de un membru al familiei asupra a doi membri ai familiei, **care a provocat suferință psihică și prejudiciu moral**, pentru faptul că: „...**în perioada anilor 2013-2015, în repetate cazuri, data nefiind stabilită, aflându-se în condiția locuirii separate cu fiul său Gabură G., a.n. XXXX și fiica XXXX X., a.n. XXXX, cu care este membru de familie conform prevederilor art. 133¹ Cod penal, venind în vizită la copii și fosta soție Gabură T., la domiciliul situat în s. XXXXX, r-nul XXXXX, în prezența copiilor, o agresa fizic și psihic pe Gabură T., manifestând față de aceasta un comportament brutal, abuziv și agresiv, exprimând cuvinte injurioase, intimidări, insultări, amenințări că-i va lăsa fără casă și vor ajunge pe drumuri, că va distruge casa prin explozie, curmându-le viața, acțiuni prin care a provocat lui Gabură G. și XXXXX X. suferințe psihice...**” (vol. I, f.d. 213-214).

Însă, prin Legea pentru modificarea și completarea unor acte legislative nr.196 din 28.07.2016, în vigoare **din 16.09.2016**, art. 201¹ Cod penal a fost modificat, din dispozițiile lui fiind excluse elementele calificative „**care a provocat suferință psihică ori prejudiciu moral**”.

Prin urmare, inițial inculpatul a fost acuzat absolut neîntemeiat de comiterea unor acțiuni și fapte care, la data întocmirii rechizitoriului, nu constituiau o infracțiune penală, deoarece nu erau prevăzute de legea penală, deci și nepasibile de pedeapsă penală.

Mai mult, ulterior, prin ordonanța **din 08.02.2017**, procurorul a modificat învinuirea inculpatului, incriminându-i săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 201¹

alin. (2) lit. a) Cod penal, ca violența în familie, adică acțiunea și inacțiunea intenționată, comisă de un membru al familiei asupra a doi membri ai familiei, manifestată prin **intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei** în următoarele circumstanțe: „*Gabură V., fiind membru de familie cu fiul său Gabură G., a.n. XXXX și fiica XXXX X., a.n. XXXX, în perioada de după eliberarea sa din Penitenciarul nr. 13 Chișinău, decembrie 2013 – decembrie 2015, aflându-se inițial în condiția de conlocuire cu copiii săi în s. XXXXX, r-nul XXXXX, apoi și în condiția de locuire separată, acționând în scopul impunerii voinței sale și a controlului personal asupra copiilor, i-a intimidat prin comportamentul său brutal, abuziv și agresiv și exprimându-se în limbajul specific persoanelor private de libertate (jargoane), cuvinte injurioase și insultări, amenințări că-i va lăsa fără casă și vor ajunge pe drumuri și în închisoare, s-a implicat în viața lor personală, manipulându-i și șantajându-i emoțional, oriunde s-ar afla și orice ar face, obligându-i să se supună doar cerințelor lui, fără a ține cont de părerea și doleanțele copiilor, acțiuni care prin conținutul lor, au cauzat victimelor stări de tensiune, consecințe psihologice și emoționale grave pe termen lung*” (vol. II, f.d. 17).

Însă, elementele calificative „**intimidare în scop de impunere a voinței sau a controlului personal asupra victimei**”, au fost introduse în dispoziția art. 201¹ Cod penal mai târziu, adică prin Legea nr.196 din 28.07.2016, în vigoare 16.09.2016.

Astfel, și această acuzare este una absolut neîntemeiată, deoarece legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Pe lângă aceasta, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. 5. din prezenta decizie, recursul menționat este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond și de apel au apreciat probele și circumstanțele cauzei.

Însă, pornind de la relevanțele art. 6 pct. 11¹), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor, iar judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea, este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în acest recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct. 2. – 5. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor pricinii care au fost puse la baza sentinței, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița versus Moldova*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că instanța de apel s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul de pe rol este unul vădit neîntemeiat.

Potrivit art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Astfel, odată ce recursul ordinar este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Valentina Bradu, împotriva sentinței Judecătorei Hîncești din 02 iunie 2017 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2017, în privința inculpatului Gabură Valeriu XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 04 aprilie 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco